

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 224
van **BART NEVENS**
datum: 14 december 2015

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Leefmilieu Brussel - Impact beheersplan Zoniënwoud

Het grondgebied van het Zoniënwoud wordt voor 56% beheerd door het Vlaamse Gewest (Agentschap voor Natuur en Bos), voor 38% door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Leefmilieu Brussel) en voor 6% door het Waalse Gewest (Division de la Nature et des Forêts).

De gemiddelde temperatuur in Brussel zal door de opwarming van de aarde stijgen met 2 tot 4 graden. Extreme weersomstandigheden zullen vaker voorkomen: van hagelstormen en winterstormen tot droogte en hittegolven. Die veranderende weersomstandigheden zijn voor de beuk erg moeilijk. Beuken hebben immers nood aan een regenachtig voorjaar en een niet te warme zomer. De groei van de beuken vertraagt al sinds de jaren zeventig.

Leefmilieu Brussel wil daarom in het Zoniënwoud nieuwe boomsoorten aanplanten die beter zullen gedijen in het veranderende Belgische klimaat. Immers, indien er nu nieuwe beuken aangeplant worden, dan betekent dit dat pas tegen 2115 volgroeid zullen zijn. Dit betekent natuurlijk dat een belangrijk deel van de bekende, weliswaar in Oostenrijkse tijden aangeplante, prachtige beukenkathedralen in het Zoniënwoud zal verdwijnen.

Vandaag de dag zijn drie kwart van de bomen in het Zoniënwoud beuken. Het beheersplan van Leefmilieu Brussel spreekt van 53% minder beuken. De Brusselse overheidsdienst wil de beuken vervangen door haagbeuken, wintereiken, ahorns, pijnbomen, lariksen en kastanjabomen.

Hoewel elk Gewest op zijn eigen grondgebied goed werk levert, is de nood aan een intergewestelijke en gecoördineerde aanpak voor een duurzaam beheer van het woud heel groot.

1. In welke mate zal het Agentschap Natuur en Bos (ANB) zijn beheersplan afstemmen op dat van Leefmilieu Brussel? Zal ook in het deel dat door het Vlaams Gewest wordt beheerd de beukenpopulatie drastisch ingeperkt worden? Bevestigt het ANB de gegevens waarop Leefmilieu Brussel zich baseert en de bijhorende conclusies?
2. Het beheersplan van Leefmilieu Brussel spreekt van 53% minder beuken, al is dit nog niet definitief. Zal het ANB in haar beheersplan dezelfde grootorde hanteren?
3. In welke mate zal ANB haar keuze voor alternatieve boomsoorten afstemmen op de keuze die Leefmilieu Brussel maakt?

4. Welke impact zal dit hebben op de procedure voor de erkenning van het Zoniënwood als UNESCO-werelderfgoed, waar het huidige uitzicht van het woud toch een belangrijke factor in is?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (112), Joke Schauvliege (224)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 224 van 14 december 2015

van **BART NEVENS**

- 1-3. Het beheerplan voor het Zoniënwoud, deel Vlaams Gewest, is goedgekeurd in augustus 2014 (looptijd 20 jaar). Het Waalse beheerplan is afgewerkt en bevindt zich in de laatste fase voor goedkeuring. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werkt aan een herziening en vernieuwing van het Brusselse beheerplan dat in 2003 was opgemaakt. Tijdens het opmaken van die drie beheerplannen hebben de drie gewesten regelmatig overlegd. Dit overleg wordt nog steeds voortgezet. Er is dus afstemming. Maar in de chronologie gaat het Vlaamse beheerplan het (nieuwe) Brusselse beheerplan vooraf.

Sinds 2012 gebeurt het overleg omtrent de visievorming en het beheer van het Zoniënwoud overigens volgens een intergewestelijk akkoord. Dat akkoord voorziet een overleg en afstemming tussen diverse actoren en op diverse hiërarchische niveaus.

Het beheerplan van het Vlaamse Gewest vertrekt vanuit 4 globale aandachtspunten:

- de realisatie van de 'instandhoudingsdoelstellingen' of de Europese Natuurdoelen binnen 'Natura 2000';
- de realisatie van de Vlaamse beheervisie voor openbare bossen en de Criteria Duurzaam Bosbeheer(FSC-duurzaamheidslabel);
- de te verwachten gevolgen van de klimaatsverandering;
- de landschappelijke waarde van dit patrimonium.

De wetenschappelijke gegevens, waarnaar verwezen wordt in de vraagstelling, liggen in de lijn en bevestigen de gegevens die al langer bekend waren en die werden gebruikt voor het Vlaamse beheerplan. Daarnaast zijn er ook publicaties, die wijzen op de grote 'plasticiteit' van de diverse boomsoorten waardoor deze zich wellicht beter zullen kunnen handhaven dan sommigen vandaag inschatten. Niettemin is er wetenschappelijke consensus over zowel de klimaatverandering op zich, als over het feit dat een aantal soorten, waaronder de beuk, op deze plaats meer gevoelig kunnen of zullen zijn dan andere. In het Vlaamse beheerplan wordt dan ook gestreefd naar een grotere soortendiversiteit en een breder pallet aan boomsoorten, waardoor het aandeel beuk zal dalen. Het toekomstige aandeel beuk is niet als harde, concrete doelstelling vastgelegd, maar zal in Vlaanderen dalen van ongeveer 70% naar vermoedelijk 50 à 55%.

4. Om het Zoniënwoud te laten erkennen als UNESCO-werelderfgoed, worden er twee sporen onderzocht.

Enerzijds participeren Vlaanderen, Wallonië en Brussel in een Europees uitbreidingsproject van het reeds erkende natuurlijke werelderfgoed Primeval beech forests of the Carpathians and ancient beech forests of Germany. Voor dit erkenningsspoor wordt slechts een fractie van het Zoniënwoud voorgedragen, nl. de integrale bosreservaten of ermee gelijkgestelde gebieden (minder dan 10% van het totale als landschap beschermde woud). In deze zones wordt niet aan actief bosbeheer gedaan, de natuur kan hier haar gang gaan. Dat is ook zo voorzien in de verschillende beheersplannen voor het woud. Er is dus geen sprake van gestuurde

vervanging van de huidige beuken door gelijkaardige of andere soorten, waardoor er geen impact zal zijn op de geplande werelderfgoedprocedures.

Anderzijds overwegen de drie gewesten op langere termijn ook de voordracht van het volledige Zoniënwood als cultureel werelderfgoed. Voor dat tweede spoor zou de gewijzigde beplanting van het wood wel een impact kunnen hebben wanneer het monumentale beeld van het wood significant zou veranderen. De precieze impact van de voorgestelde maatregelen moet nog worden onderzocht.